

MEFHARET YILDIRIM — Saz arkadaşlarından V. Daryal ve H. Derman ile beraber.

KURDİLİ HİCAZKAR ŞARKI

Usulü: Ağır Aksak

Rahmi Bey

(♩ = 72)

Söy le ey mit ri bi

ne zen de e da ne saz

zen de e da

Ne i miş as kımı tab bet

ser du ser da Ba ri

şerh ef de e lur ser ser

de ba no

da Aruz ü me

2

2

Söyle ey mitribi nazende oda
Ne imiş aşkı muhabbet sevdâ
Bâri şerh et ne olur sen de bana
Ne imiş aşkı muhabbet sevdâ.

İSTANBUL Belediyesi Konservatuvarı Türk Musikisi İcra Heyetinin ve İstanbul Radyosunun sevilen, değerli bir solisti vardır: Mefharet Yıldırım.

Aynı zamanda da son derece mütevazı olan bu sanatkârimıza arkadaşları çoğu zaman Mefo derler. Kendisini her-kese sevdirmeyi bilmıştır. Arkadaş canlıdır. Bir arkadaşını biraz durgun, neşesiz görmesin. Hemen yanındadır. Büyükle büyük, küçükle küçüktür. Her mecliste, her toplantıda bilhassa aranan kıymetli sanatkâra ilk sualimi soruyorum:

S — «Sanat hayatınız?»

C — «1920 senesinde İstanbul'da, Yeniköy'de doğmuşum. Küçük yaşta duyduğum eserleri, melodileri yanlışsız ve ritimli bir şekilde tekrar etmeden, musikiye karşı olan alâka ve kabiliyetimin aile fertleri tarafından anlaşılması, beni devamlı olarak musikiye teşvik etmelerine sebep olmuştur. Bu kabiliyetim mektep sıralarında iyice ortaya çıkmıştır. Okul çağında beni bütün müsamerelere iştirak ettirirler ve şarkı söyledilerdi. 1935 senesinde, ortaokula devam ederken, şan bölümünün imtihanını kazanarak İstanbul Belediyesi Konservatuvarına girdim. Şan derslerini Matmazel Rozental'dan, solfej derslerini de merhum Hulûsi Öktem'den alıyordum. Bu arada babamın yakın dostu Kemal Batanay'dan musiki-mizin klâsik eserlerini geçiyor, dayım

Sabahattin Volkan'dan da gene musiki-mizin seçkin eserlerini meşk ediyordum. Bu çalışma devresinde gene yakın aile dostumuz Bedriye Hoşgör hanımefendiden bir hayli eser geçtim ve sayelerinde musikiimizin kıymetli üstadlarını tanımak fırsatını elde ettim. Ankara Radyosuna intisabımda da gene Bedriye Hoşgör Hanımefendi vasıtasıyla tanıştığım kıymetli saantkâr üstad Kemal Niyazi Seyhun'un rolü olmuştur. Ankara'da misafir olarak bulunduğum sıralarda, sesimi dinleyen değerli hoca Kemal Niyazi Bey, o zaman-ki Ankara Radyosu müzik yayıncıları şefi Mesut Cemil Bey'e benden ve sesimin güzel olduğundan bahsediyor. Mesut Cemil Bey de beni dinlemek istiyor. Dinledikten sonra, bana hemen radyoya başlamamı söylediler. Böylece, Ankara Radyosuna intisap etmiş oldum ki, bu da, 1939 senesine raslar. 1940 senesinde, Ankara Radyosunda bütün sanatkârları imtihana tâbi tuttular. İmtihanda en yüksek dereceyi, sanatkâr arkadaşım Radife Erten ve ben aldık. Bu arada Ankara Radyosunda kendilerinden bir hayli istifade ettiğim kıymetli hocalarımı zikretmeden geçemeyeceğim. Merhum Nuri Hülûl Poyraz, Fahire ve Refik Fersan, Fahri Kopuz, Mesut Cemil... Hocalarımın adlarını her zaam ve her fırsatta minnetle anmaktayım. Ayrıca kıymetli sanatkâr Kanunî Vecihî Daryal'a çok şey borçlu olduğumu bilhassa belirtmek isterim.

1945 senesinde serbest sahne konserleri vermek üzere İstanbul'a geldim. Bir müddet serbest çalıştıktan sonra, Ankara Radyosundan beri aradığım ve özlediğim havayı, 1949 senesinde İstanbul Belediyesi Konservatuarı Türk Musikisi İcra Heyetine intisap etmekle buldum. Aynı zamanda gene 1949 senesinde İstanbul Radyosu açılır açılmaz yayınlara iştirâk etmeye başladım. Halen Konservatuar icra heyetinde üye olarak bulunmakta ve İstanbul Radyosunda da yayınlara girmektedirim.

S — «Musiki dışında en çok neleri seversiniz?»

C — «Tabiatı, çiçekleri ve hayvanları.»

S — «Sevdiğiniz makamlar?»

C — «Bütün makamların üzerimde aynı bir tesiri vardır. Tefrik yapamayacağım.»

S — «Ses sanatkarı olmasaydınız, ne olmak isterdiniz?»

C — «Ne olmak mı isterdim? Böyle bir şeyi hiç düşünmedim. Fakat hangi mesleğe intisap edersem edeyim her halde faal bir insan olmak isterdim.»

S — «Sahneyi mi, mikrofonu mu tercih edersiniz?»

C — «Mikrofonu.»

S — «Hangi enstrümanları seversiniz?»

C — «Tanbur, kemençe ve keman.»

S — «Size, beste mi, yoksa güfte mi daha çok tesir eder?»

C — «Evvvelâ beste. Fakat birbirini tamamlıyorsa, her ikisi de tesir eder.»

S — «Boş vakitlerinizi nasıl geçirirsiniz?»

C — «Ev işleri ve okumakla.»

S — «İstikbale ait ne gibi tasavvurlarınız var?»

C — «Allah'tan kimseye muhtaç olmadan, rahat ve sıhhatli bir ömür geçirmeyi dilerim.»

S — «Aşk mı, para mı, şöhret mi?»

C — «Aşk.»

Beyati Şarkı		Karcıgar Şarkı	
Curcuna	Şükrü Tunar	Sengin Semai	Hacı Arif Bey
Gittin bu gönül sanki hazan	bahçesi oldu	Bir goncaya bir hare nigâh eyledi	bülbül
Neş'enle gülen goncaların açmadı	soldu	Derdi iki olduğuna ah eyledi	bülbü
Estikçe hazan rüzgârı aksüz	yüreğimde	Matemzede zannetti görüp dâd-i	siyahı
Neş'enle gülen goncaların açmadı	soldu	Bir ah ile gülzârı siyah eyledi	bülbül

Mefharet Yıldırım, radyo evinin önünde.

MİKROFONDA — Radyo emisyonunda.

MUSİKİ TARİHİMİZDEN FIKRALAR

Türk müziği sayfalarımızda, bundan böyle zaman zaman tanınmış sanatkarlarımızın ağzından fıkralar yayınlamaya devam edeceğiz.

Merhum Kemâl Emin Bara'dan naklen

«İstibdadın son senesinde idi. Pokero pek meraklı olan merhum udi Nevres'in ısrarı üzerine, Feneryolu'nda bir dostla gitmek üzere Kadıköy'den yola çıktık. Aradığımız ahbabı, evde bulamayınca, benim tanıdığım pek aziz bir zata uğramayı düşündük.

Böylelikle, Feneryolu'na boşubona gelmemiş olacaktık.

Kapıya yaklaşınca içerde bir saz sesi duyduk. Ev sahibi, bizi memnun kabul etti. Odada yedi, sekiz kişi vardı. Bir ud, bir kemençe, iki de hanende. Eh... bu garip gecede bundan fazlasını aramıyorduk.

Fakat selâmlaşmaların tarzından ne ev sahibinin, ne de misafirlerinin Nevres'i şahsen tanımadıklarını anladım. Bir an tevakküftan sonra saz devam etti, birkaç şarkı... Biraz sohbet...

Nevres, sanat merakı ile, yanına bırakılan udu eline alarak muayeneye koyuldu: 'Vasılın... Güzel bir yapı...' Biraz daha tetkik ettikten sonra, udun sahibine sordu: 'Bunun şurada bir teli daha olacak. Burgusu boş kalmış?...' Udun kaba düğâhi yoktu. Sahibi şöyle cevap verdi: 'Malûmu âliniz o tel kullanılmaz.' Nevres, onun yüzüne hayretle baktıktan sonra, cebinden bir kaba düğâh çıkardı ve saza taktı. Udun sahibi, kemali nazakette mızrabını uzattı, fakat Nevres zaten kimsenin mızrabını kullanmazdı. 'Teşekkür ederim, var' dedi ve yeleğinin cebinden kendi mızrabını çıkararak, bir taksime başladı. Biraz sonra kaba düğâh üzerine dü-

tü. Ben Nevres'i pek çok defalar dinlemiştim, fakat böyle bir taksimini ilk defa duyuyordum.

Taksimden sonra, iki de şarkı okudu. Tabii daha ne olduğu malûm... Saz bitti... Ne çalan kaldı, ne okuyan...

Ben geç kalan takdimi yaptım. 'Efendim affedersiniz geçiktim, udi Nevres Beyefendi'. O aralık kahveler de gelmişti, içtik. Nevres gene kirîş ve mızrabını cebine koydu. Kadıköyün yolunu tuttuk.»

Üstat Sadi Işılây'dan naklen

«Bir musiki meclisinde, virtüöz sanatkarımız tanburî Cemil Bey de bulunuyordu. Fasil arasında genç hanendelerden biri gazel okumaya başladı. Bu hanende aynı zamanda az çok saz çalmasını da bildiği için, yarım sesler üzerinden şot yapmak sevdiğine düştü. Gazele, sazi ile Cemil Bey cevap veriyordu. Biz de onu dikkatle takip ediyorduk Üstat, makamın icabını baştan savma yapıp, tanburunu bıraktı. Bu hava içinde gazel bitti. Şarkıların çaldık, fasli de bittirdik. Bu sırada Cemil Bey merhum, genç arkadaşına dönerek: 'Evlâdım, taksim arasında perdelerin yerlerini değiştirerek şot yapmak musikimizde âdet değildir. Bu vâdide bir hamle yapmak azminde ten, nâdide ve sahası dar bir makamı ele al ve başka makamların şot yapmasına şükmüden güzel bir taksim yapmanın çaresine bak. Asıl hüner oradadır.' dedi ve (Irak) makamından şahane bir taksim yaparak hepimizi yecid içinde bıraktı.»